

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	December-januar 2023/2024
Institution	VUC Lyngby
Uddannelse	Hf-enkeltfag
Fag og niveau	Psykologi C (elearning)
Lærer(e)	Birgit Walander
Hold	23psyc21
Kursusuger	16

Oversigt over tematiske undervisningsforløb:

Titel 1	Introduktion: Psykologi og køn
Titel 2	Menneskets udvikling
Titel 3	Mennesket i modgang
Titel 4	Mennesker i konflikt
Titel 5	Arbejds- og organisationspsykologi

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb):

[Retur til forside](#)

Titel 1	Introduktion: Psykologi og Køn
Indhold	<p><u>Kernestof:</u></p> <p>Personlighedspsykologi og kognitionspsykologi.</p> <p><u>Beskrivelse af faget:</u></p> <p>I det første forløb gennemgår vi forskellige teorier, som vi sætter sammen med menneskets to køn – mænd og kvinder. Temaet giver et indblik i forskellige teorier. Vi starter med Skinner og Giddens. Herfra går vi til evolutionspsykologien og psykoanalysen ved Freud. Til sidst kommer Piaget. Afslutningsvist er der tekster om ”køn”, der samler de forskellige teorier. Forløbet er struktureret så teorier, der lægger sig til miljømæssige aspekter, kommer først efterfulgt af psykologiske skoler, der fokuserer på arvets betydning.</p> <p>Kursisterne vil løbende skulle forholde sig kritisk til teorierne samt det omgivende samfunds indflydelse på forskellige teorier.</p> <p>1. Introduktion til psykologi: Brug af forskellige psykologiske teorier på en case om Lena, der handler om en spiseforstyrrelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens veje iBog</i>, 2020, kap. 2: Den mangfoldige psykologi. <p>2. og 3. Skinner og Giddens</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens veje iBog</i>, kap. 9: Fra behavioristisk til social-kognitiv læringsteori. • Teksten <i>Postmoderne Psykologi</i> (fra <i>Hvorfor ryger Nille?</i>) • <i>Psykologiens veje iBog</i>, kap. 19: Ungdom og senmoderitet: Følgende afsnit: Sociale arenaer, roller og identitet, Det multiple selv og Identitet som et reflektivt projekt. <p>4. Darwin og Freud</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Evolutionspsykologi og Parforhold</i> af Jonatan K Karnøe • <i>Psykoanalysen</i> fra <i>Psykologiske Perspektiver</i> side af Ole Schultz Larsen, 1998, s. 13, 19 – 29. <p>5. Piaget og Køn</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 4: Køn og kønsforskelle. • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 12: Tænkningens udvikling: den 1. side om assimilation og akkommodation. • <i>Fra Bruce til Brenda</i> af Ole Schultz Larsen • <i>Kønskampen i børneopdragelsen er død</i>, Information, 08.10.08
Omfang	5 uger

Særlige fokus-punkter	<p>Der arbejdes på at eleverne tilegner sig en basal videnskabsteoretisk forståelse, samt forståelse af, at menneskets psyke kan forstås ud fra flere teorier. Derudover dækker teorierne både miljømæssige såvel som arvelige påvirkninger i personlighedspsykologien.</p> <p>Det vil være gennemgående, at de tre taksonomiske niveauer – et problemorienteret, et redegørende og et diskuterende vil være grundlaget for arbejdet.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Undervisningen foregår via internettet. Derfor vil opgaverne bygge på skriftlige opgaver, som kursisterne laver derhjemme.</p>

[Retur til forside](#)

[Retur til forside](#)

Titel 2	Menneskets udvikling
Indhold	<p><u>Kernestof:</u></p> <p>Udviklingspsykologi, personlighedspsykologi og kognitionspsykologi.</p> <p><u>Beskrivelse af faget:</u></p> <p>I dette tema gennemgår vi Stern og ser på, hvordan det lille barn udvikler sig. Vi gennemgår Bowlbys tilknytningsteori, indre arbejdsmodeller og tryk basis/sikker base samt Ainsworths tilknytningmønstre Vi ser også på, hvordan nogle voksne har svært ved at vænne sig til at tage ansvar og være forældre. Men først får kursisterne et kendskab til psykologien som en videnskabelig disciplin og hvordan psykologiske forskningsmetoder og undersøgelser anvendes.</p> <p>6. Videnskabelig psykologi</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap 1: Hvad er psykologi?: Følgende afsnit: Tre videnskabelige traditioner, • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap 3: Videnskabsteori og metode: afsnittet Kvantitativ og kvalitativ metode. • <i>Hverdagstænkning og videnskabelig tænkning</i>, af Schultz Larsen Et eksempel på en psykologisk undersøgelse fra Forskningsnyt, april 2007: • <i>"Behandling af eksamensangst giver bedre karakterer!"</i> <p>7. Sterns lagdelte udviklingsteori</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 6: Udviklingspsykologi: Afsnittet Daniel Stern.

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Det gode samspil</i>: https://www.youtube.com/watch?v=lvc61awUSak • <i>Still face eksperimentet</i>: https://www.youtube.com/watch?v=YTTSXc6sARg&t=3s • <i>Psykologiens veje i Bog</i>: Kap. 6: Udviklingspsykologi: Afsnittet: John Bowlby og Mary Ainsworth. • <i>Anvendt Psykologi</i>, 2005: En tryk basis, s. 200-206. • <i>Fremtidens døgninstitution: Rebekka og Jason i samme verden</i> fra Socialpædagogen, 03.09.10. • Mary Ainsworths <i>Fremmedsituationstesten</i>: https://www.youtube.com/watch?v=QTsewNrHUUH&t=2s <p>8. Bowlbys tilknytningsteori</p>
Omfang	3 uger
Særlige fokuspunkter	At gøre kursisterne opmærksomme på forskellen mellem hverdagspsykologi og den forskningsbaserede psykologi. Kursisterne skal derudover kunne give en definition af, hvad god omsorg er. At kunne redegøre for Sterns udviklingsteori og begreberne for hvert udviklingsområde samt at kunne anvende disse begreber på en case. Formålet er også at kunne redegøre for moderne spædbarnsforskning. Derudover er læringsmålet med Bowlbys tilknytningsteori at forstå, hvordan tilknytningen foregår og dens betydning for barnet på længere sigt. Det vil være gennemgående, at de tre taksonomiske niveauer – et problemorienteret, et redegørende og et diskuterende vil være grundlaget for arbejdet.
Væsentligste arbejdsformer	Undervisningen foregår via internettet. Derfor vil opgaverne bygge på skriftlige opgaver, som kursisterne laver derhjemme.

[Retur til forside](#)

[Retur til forside](#)

Titel 3	Mennesket i modgang
Indhold	<p><u>Kernestof:</u></p> <p>Udviklingspsykologi og personlighedspsykologi</p> <p><u>Beskrivelse af faget:</u></p> <p>I dette tema ser vi på omsorgssvigt. Vi starter med at se på Spitz, som har lavet undersøgelser på et kvindefængsel. Vi gennemgår også Harlows abeforsøg. Vi læser desuden om forskellige former for omsorgssvigt/overgreb. Vi undersøger symptomer/reaktioner og inddrager begrebet resiliens. Vi ser på forskellige måder, hvorpå man kan kæmpe sig igennem et</p>

	<p>omsorgssvigt. Enten ved pædagogisk støtte (behavioristisk eller tilknytningsteoretisk tilgang), eller ved at skabe Oplevelse Af Sammenhæng (Antonovsky). Til sidst ser vi på konsekvenser af omsorgssvigt.</p> <p>Efterfølgende ser vi på psykologien indenfor krise. Vi ser på krisens forløb ved Cullberg og vi gennemgår Freuds forsvarsmekanismer. Kursisterne analyser en ung mand, Benjamin, med udgangspunkt i en dokumentar om hans kriseforløb, da han mister begge forældre.</p> <p>9. Omsorgssvigt</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 8: Tilknytningsforstyrrelser og omsorgssvigt. • <i>Langsigtede virkninger af omsorgssvigt</i> af Ole Schultz Larsen. • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 23: Stress og coping: Afsnittet: Oplevelse af sammenhæng (OAS). • <i>Fremtidens døgninstitution: Karen gjorde forskellen</i> fra Socialpædagogen, 03.09.10 • Youtube: Harlows forsøg med Rhesusaber: http://www.youtube.com/watch?v=OrNBEhzjg8I • Youtube: Spitz' optagelser af omsorgsvigtede børn: https://www.youtube.com/watch?v=VMWb8rfU-rg&t=1s • Dokumentar: <i>Min barndom i helvede</i>, om Lisbeth Zornig Andersens opvækst: https://www.youtube.com/watch?v=diDRwjfqi5s <p>10. Krise</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 28: Kriser og kollektive katastrofer. • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 16: Psykoanalyse: Afsnittet: Forsvarsmekanismer. • Dokumentar: <i>Benjamins Tragedie</i> (mitcfu.dk)
Omfang	3 uger
Særlige fokus-punkter	<p>Målet for undervisningen er at give kursisten en forståelse for tilknytningens og barndommens betydning for den senere udvikling, samt at kunne skelne mellem forskellige former for omsorgssvigt. Endvidere er målet at skabe et overblik over de mange faktorer af belastende og beskyttende karakter, som påvirker hinanden i et omsorgssvigt. Dette vil både ses fra forældrene samt barnets perspektiv.</p> <p>Der inddrages også tekster omkring det konkrete pædagogiske arbejde med børn og unge, der har været udsat for omsorgssvigt.</p> <p>Kriseforløbet har til hensigt at give et indblik i, hvor skrøbelige mennesker er, samt hvilke psykiske processer, der optræder hos mennesker i krise. Temaet vil se på krisens forløb og brug af forskellige forsvarsmekanismer.</p>

	Det vil være gennemgående, at de tre taksonomiske niveauer – et problemorienteret, et redegørende og et diskuterende vil være grundlaget for arbejdet.
Væsentligste arbejdsformer	Undervisningen foregår via internettet. Derfor vil opgaverne bygge på skriftlige opgaver, som kursisterne laver derhjemme.

[Retur til forside](#)

[Retur til forside](#)

Titel 4	Mennesker i konflikt
Indhold	<p><u>Kernestof:</u></p> <p>Socialpsykologi, personlighedspsykologi og kognitionspsykologi.</p> <p><u>Supplerende stof:</u></p> <p><u>Beskrivelse af faget:</u></p> <p>Temaet vil tage afsæt i socialpsykologien, hvor grundlæggende gruppebegreber og socialpsykologer såsom Asch og Milgram præsenteres. Dette vil efterfølges af teorier vedrørende konflikt. Her vil vi se på konflikt som en 8-trins trappe og forskellige stiltyper i forhold til at håndtere en konflikt – <i>undvigende, tilpassende, konkurrerende, samarbejdende og kompromissøgende</i>. Vi vil se på <i>kognitiv dissonans teori</i> samt <i>social identitetsteori</i>. Menneskers kognitive kategoriseringer af andre vil videreføres i forståelsen af begreberne ingroups og outgroups. Disse aspekter vil inddrage en forståelse af gruppestrukturer i forhold til både mindre og større grupper. Her vil der også inddrages en forståelse af fordomme og stereotyper samt identitet.</p> <p>11. Konflikt</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Anvendt psykologi</i>, 2005: Konflikter, s. 354-358. • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 20: Kommunikation: Afsnittet: Afspænding, jegsprog og cirkulær forståelse. • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 21: Socialpsykologi: Afsnittet: <i>Solomon Asch</i>. • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 24: Ondskab: Afsnittet: Lydighedens dilemma. • Youtube: Aschs eksperiment: http://www.youtube.com/watch?v=QzS5LS6m3KE&feature=related • Youtube: Milgrams eksperiment: https://www.youtube.com/watch?v=eTX42lVDwA4 • Case: <i>Konflikten endte med fyringer</i> fra BUPL. <p>12. Holdninger og social identitetsteori</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 21: Socialpsykologi. • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 19: Ungdom og senmodernitet: Afsnittet Hvad er identitet?

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Social identitetsteori</i>, af Jonatan Kolding Karnøe. • Case: <i>Indsatte redder fangevogter fra overfald</i>, Politiken.dk, 7. juli 2009.
Omfang	2 uger
Særlige fokus-punkter	<p>Fokus er på gruppen og de processer, der foregår her samt social identitetsteori.</p> <p>Derudover giver temaet en viden om konflikter – mellem individer og/eller grupper, samt et indblik i, hvordan mennesker ikke altid er rationelle væsener. Dette belyses i holdninger.</p> <p>Det vil være gennemgående, at de tre taksonomiske niveauer – et problemorienteret, et redegørende og et diskuterende vil være grundlaget for arbejdet.</p>
Væsentligste arbejdsformer	Undervisningen foregår via internettet. Derfor vil opgaverne bygge på skriftlige opgaver, som kursisterne laver derhjemme.

[Retur til forside](#)

[Retur til forside](#)

Titel 5	Arbejds- og Organisationspsykologi
Indhold	<p><u>Kernestof:</u></p> <p>Socialpsykologi, personlighedspsykologi og kognitionspsykologi</p> <p><u>Supplerende stof:</u></p> <p>Arbejds- og organisationspsykologi</p> <p><u>Beskrivelse af faget:</u></p> <p>Forløbet vil tage afsæt i grundlæggende teorier om stress, herunder stressens funktion, hvor der både inddrages fysiske såvel som psykiske faktorer. Derefter vil der ses på forskellige former for stressorer. Herefter vil der introduceres teorier om psykisk arbejdsmiljø, herunder Karaseks krav-Kontrol model. Herefter vil forløbet kort introducere Scientific Management, Human Relation skolen samt Lewins ledelsesstile. Forløbet vil bruge stress og arbejdsmiljø som den overordnede referenceramme.</p> <p>Grundlæggende skoler indenfor organisationsteorier præsenteres – Scientific Management og Human Relation Management.</p> <p>Afslutningsvist ses der på læring i organisationer. Tavs og sproglig viden gennemgås samt den behavioristiske og kognitive tilgang til læring.</p>

	<p>13. Stress og arbejdsmiljø</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 23: Stress og coping: Afsnittene: Stress og coping, Akut og kronisk stress og Stress: Et samspil mellem ydre og indre faktorer. • <i>De seks guldkorn</i> fra Videncenter for Arbejdsmiljø. • Youtube klip: DSB tur-retur: http://www.youtube.com/watch?v=RoejvYCEZMs • Case: It-Bjarne <p>14. Organisation og ledelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 23: Stress og Coping: Afsnittet: Fra industriarbejde til service- og vidensarbejde. • <i>Psykologiens veje</i>: Kap. 21: Ledelsesteorier, s. 370 – 373. • Artikel: <i>Mindre stress med fælles planlægning i Hjemmepleje Øst.</i> fra Videncenter for Arbejdsmiljø. <p>15. Læring i organisationer</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 13: Viden, læring og undervisning: Afsnittet: Tavs og sproglig viden. • <i>Psykologiens veje iBog</i>: Kap. 17: Eksistentiel og humanistisk psykologi: Afsnittene: Maslows behovshierarki samt Højdepunktsoplevelser og flow. • Artikel: <i>Mød en socialrådgiver</i> fra Uddannelses Guiden (Undervisningsministeriet). <p>16. Eksamensøvelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kauai-undersøgelsen, fra <i>Psykologiens veje (ibog)</i>. • Eksamensopgave efter den nye ordning, Ved det grønne bord: • Bilag 1: <i>Vil tidligt skadede børn komme sig efter adoption?</i> Psykologi Nyt 1998. • Bilag 2: <i>Udsatte børn skal hjælpes med tidlig indsats</i>, Videnskab.dk, april 2010. • Eksamen C i psykologi, læreplanen 2017. • <i>Læsning af aktuelt stof med henblik på at identificere psykologiske problemstillinger</i> af Jette Hannibal, 2016.
Omfang	3 uger
Særlige fokuspunkter	Forløbet har til hensigt at give kursisterne et overblik over forskellige aspekter af arbejdslivet. Udgangspunktet er stress og arbejdsmiljø, og det vil fungere som en løbende referenceramme.

	<p>Afslutningsvist er ønsket, at læring på arbejdspladsen introduceres. Krav-kontrol-modellen indeholder en akse der fører mod stress. Den anden akse fører mod udvikling og læring. Ved at starte i stress og afslutte i læring er cirklen sluttet – det sunde arbejde kontra det udviklende arbejde.</p> <p>Det vil være gennemgående, at de tre taksonomiske niveauer – et problemorienteret, et redegørende og et diskuterende vil være grundlaget for arbejdet.</p> <p>Endelig vil en eksamensøvelse give mulighed for at repetere dele af pensum.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Undervisningen foregår via internettet. Derfor vil opgaverne bygge på skriftlige opgaver, som kursisterne laver derhjemme.</p> <p>Seminar med repetition og eksamensøvelse.</p>

[Retur til forside](#)